

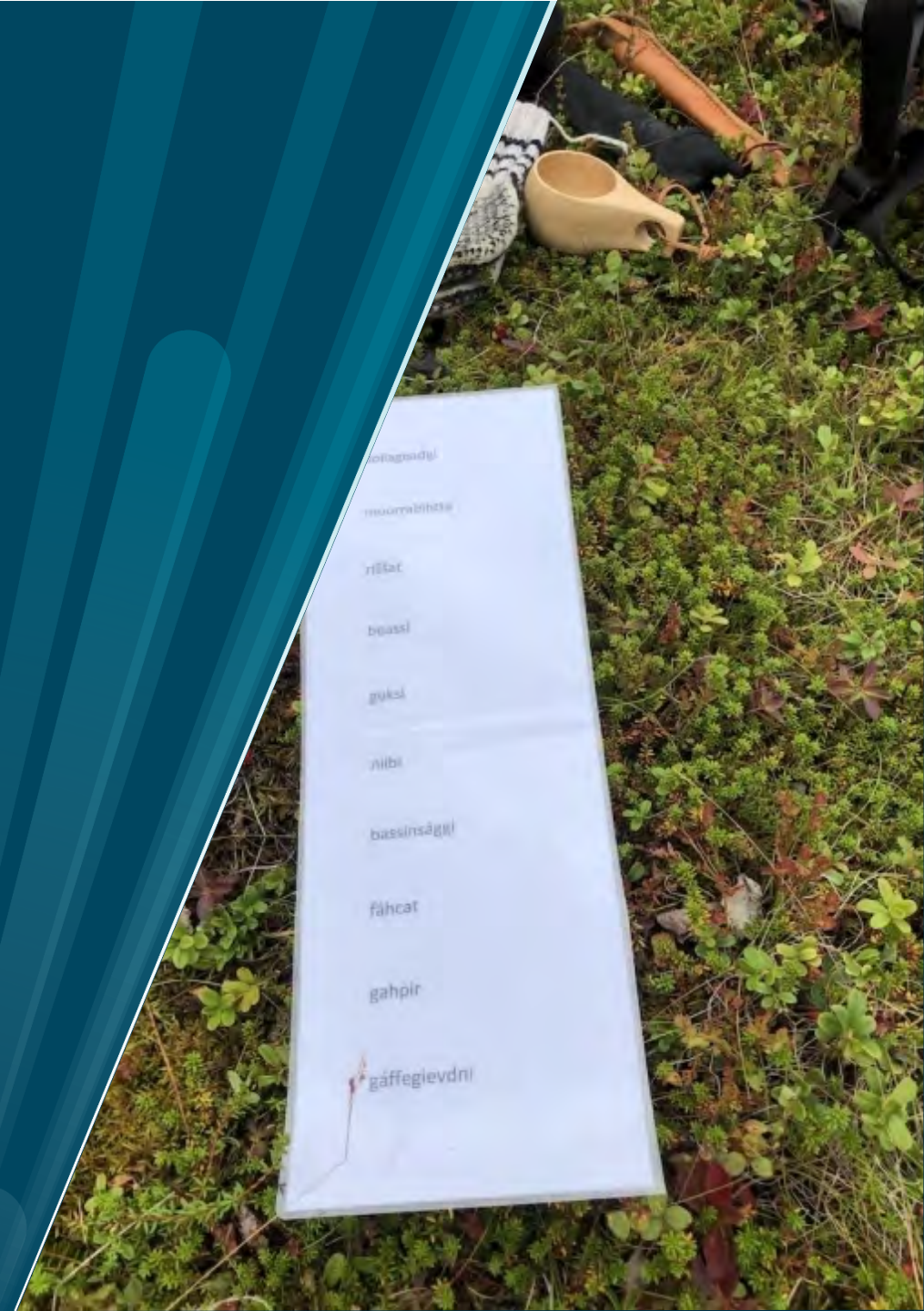
UiT Norgga árktaš universitehta

Urfolk og utdanning

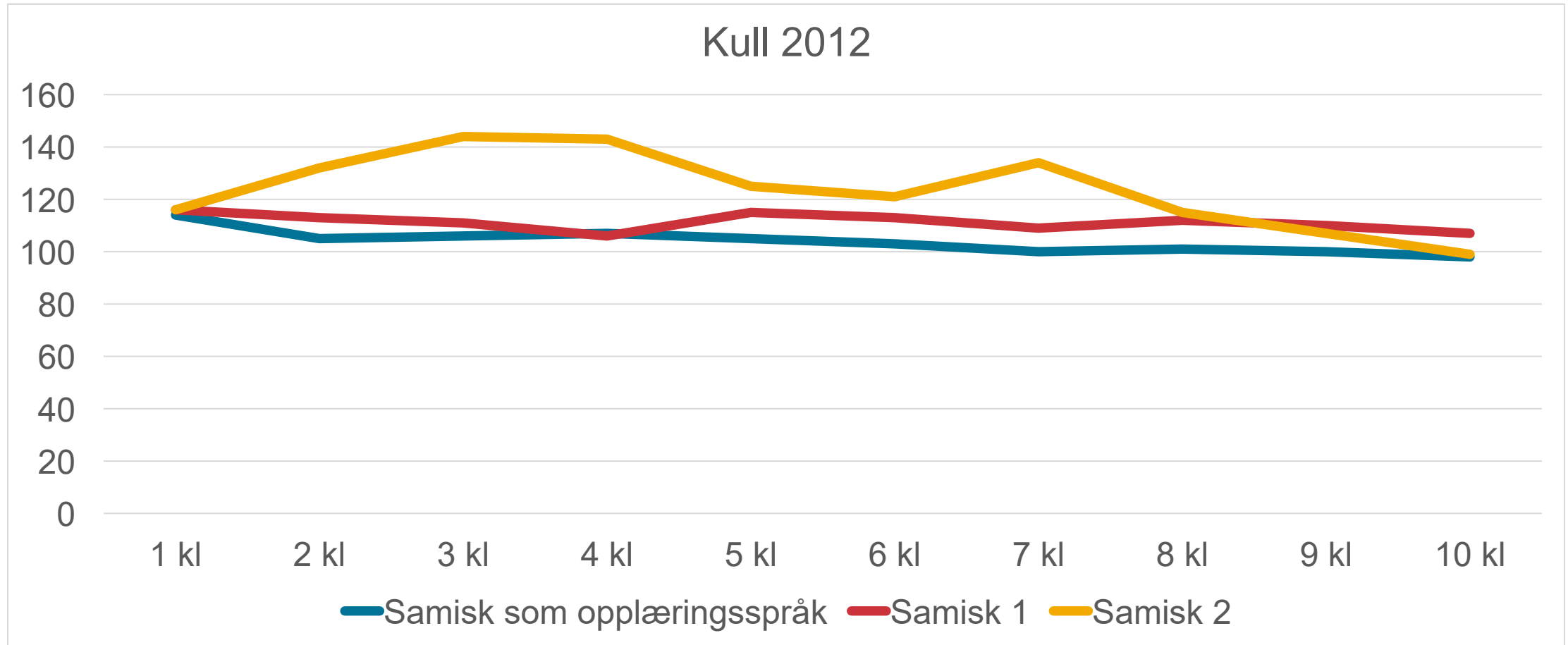
UHR-seminar: Samiske språk og kultur i en ny tid – muligheter og utfordringer

OsloMet, 13. juni 2022

Hilde Sollid

Språkutdanningsstatistikk som utgangspunkt

Tall fra Grunnskolens informasjonssystem, basert på fagvalg.
Tallene for de tre samiske språkene er slått sammen.

Utdanningsystem som politisk verktøy

Utdanningsystem er politiske verktøy for å forme elever slik at de og deres kunnskapsbase passer inn i samtidas forestilling om hvordan framtidens samfunn blir eller skal være (Olsen & Sollid, 2022).

Fra kolonisering til dekolonisering og indigenisering

Foto: Hilde Sollid

En mangfoldig elevgruppe i sammensatte kulturelle grensesnitt

Å velge bort et språkutdannings-
tilbud betyr ikke å velge bort
samisk identitet og tilhørighet.

Cultural interface (Nakata, 2007)

Både samisk som førstespråk og som andrespråk

- Samisk i den første lese- og skriveopplæringa
- Ordning med differensiert språkopplæringstilbud fra 1987
- Oppgjør med kolonial fortid
- Ulike sosiale roller i de samiske samfunnene

(Sollid, 2022)

Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020

- *Samene i Norge har ifølge ILO-konvensjonen status som urfolk. Grunnloven fastsetter at staten skal legge forholdene til rette for at samene kan sikre og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv, noe som følges opp i opplæringsloven.*
- *Gjennom opplæringen skal elevene få innsikt i det samiske urfolkets historie, kultur, samfunnsliv og rettigheter. Elevene skal lære om mangfold og variasjon innenfor samisk kultur og samfunnsliv.*

(Kunnskaps-departementet, 2017, Overordnet del)

Avsluttende kommentar

- Lærere har et handlingsrom (jf. Hornberger, 2002; 2022)
- Gap mellom politikk og praksis?
- Den koloniale arven; «social cohesion» (May, 2017) enten ved å se bort fra eller anerkjenne mangfold
- Vårt felles ansvar

Referanser

Goodlad, J. I., Klein, M. F. & Tye, K. A. (1979). The domains of curriculum and their study. In J. I. Goodlad (Ed.), *Curriculum inquiry. The study of curriculum practice* (pp. 43–76). New York, NY: McGraw-Hill Book Company.

Hornberger, N. H. (2002). Multilingual language policies and the continua of biliteracy: An ecological approach. *Language Policy*, 1(1), 27–51. <https://doi.org/10.1023/A:1014548611951>

Hornberger, N. (2022). Researching and teaching (with) the continua of biliteracy. *Educational Linguistics* 2022, 1-26. <https://doi.org/10.1515/eduling-2021-0004>

Kunnskapsdepartementet. 2017. *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunn-opplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020.

May, S. (2017). Language education, pluralism and citizenship. In T. L. McCarty & S. May (Eds.), *Language policy and political issues in education* (pp. 31–45). Cham, Switzerland: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02344-1_3

Olsen, T.A. & H. Sollid (eds.) (2022). *Indigenising education and citizenship. Perspectives on Policies and Practices from Sápmi and beyond*. Oslo: Scandinavian Academic Press.

Pujolar, J., & Gonzàlez, I. (2013). Linguistic 'mudes' and the de-ethnicization of language choice in Catalonia. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 16(2), 138-152.

Sollid, H. (2022). Sámi language education policy and citizenship in Norway. In T. A. Olsen & H. Sollid (eds.) (2022). *Indigenising education and citizenship. Perspectives on Policies and Practices from Sápmi and beyond*. Oslo: Scandinavian Academic Press.